

Fórizs Sándor¹

Németország 2016. évi rendőrségi bűnügyi statisztikája

BEVEZETÉS

Németországban 2017 áprilisában megjelent az előző év rendőrségi bűnügyi statisztikája.² Szakmailag igen érdekes olvasmány a téma iránt érdeklődők számára. Ennek az anyagnak néhány területét szeretném megismertetni az olvasóval. A kiadvány méretéből kifolyólag nem lehetséges ilyen publikációs terjedelemben feldolgozni az adatsorokat, így kénytelen vagyok valamilyen szempont alapján súlyozni, remélve, hogy nem veszítem el a legfontosabb részeket. Nem kívánom bemutatni a külföldiekre, a gazdasági és a kábítószeres bűncselekményekre vonatkozó alfejezeteket. Ezek feldolgozása – már csak terjedelmi okokból és sajátságos tartalmuk miatt is – külön kiadványban lenne indokolt.

Az anyag szerkesztői Németország lakosságát 82 175 684 főben határozták meg, és a különböző arányszámokat ehhez viszonyították.

A RENDŐRSÉGI BŰNÜGYI STATISZTIKA

A Szövetségi Köztársaságban évente készül rendőrségi bűnügyi statisztika tartományi és szövetségi szinten; ez tehát 17 kiadványt jelent. Az országban egyébként 19 egymástól független rendőri szervezet működik. A 19 szervezet és az irányító apparátus működését, egymáshoz illeszkedését megismerhetjük a témában megjelent külön publikációból.³ Az egész államra vonatkozó adatokat a Szövetségi

¹ Prof. Dr. Fórizs Sándor ny. rendőr dandártábornok; egyetemi tanár a Nemzeti Közsolgálati Egyetem Rendészettudományi Doktori Iskolájában.

² A német Szövetségi Belügyminisztérium 2016. évi bűnügyi statisztikája. Forrás: www.bmi.bund.de/Shared-Docs/Downloads/DE/Broschueren/2017/pks-2016.html (letöltés dátuma: 2017. 12. 20.).

³ FÓRIZS Sándor (2015): Gondolatok Németország rendőrségi rendszeréről. *Belügyi Szemle*, 63. évf. 10. sz. 47–64.

Belügyminisztérium kiadványa tartalmazza. A statisztikát hagyományosan a Szövetségi Bűnügyi Hivatal (Bundeskriminalamt, BKA) készíti a saját és a tartományok bűnügyi hivatalai által szolgáltatott adatok alapján. A Szövetségi Bűnügyi Hivatal is önálló rendőrségként működik. A 2017. áprilisi kiadvány 157 oldalon, 12 fejezetben, számtalan melléklettel, hozzáfűzött magyarázatokkal dolgozza fel az országos helyzetet. Eredeti címe *Jelentés a rendőrségi bűnügyi statisztikáról – 2016.*

A 2016. évi rendőrségi bűnügyi statisztikát, valamint a 2016-os év politikailag motivált bűncselekményeiről készült értékelést dr. Thomas de Maizière szövetségi belügyminiszter és a belügyminiszteri konferencia elnöke és a szász belügyminiszter, Markus Ulbig közösen ismertették Berlinben.

A statisztikát a tartományi bűnügyi hivatalok és a Szövetségi Bűnügyi Hivatal éves nyilvántartásai alapján állítják össze. Csekély eltérések lehetnek a központi és a tartományi értékek között. Az anyag jelentősége, hogy a bűnözés helyzetéről, változásairól, az egyes bűncselekménytípusokról, bűncselekménycsoportokról, a gyanúsítottak és az elkövetők köréről információkhoz jutunk. Az előbbieket alapján a hosszabb időintervallumok átlagából tendenciákat, folyamatokat határozhatunk meg. Mindezek alapját képezhetik a bűnözés elleni fellépés tervezésének, stratégiák alkotásának, döntések meghozatalának. Ez a statisztika német megnevezéssel egy „kiindulási” (alap)statisztika, amelyen azt értik, hogy csak a rendőrség számára ismertté vált, teljesen feldolgozott és az ügyészségnek további eljárásra átadott ügyeket, valamint a vádműködés által felderített kábítószeres bűncselekményeket tartalmazza. Nem szerepelnek az adatok között az államellenes, a közlekedési és azok a cselekmények, amelyeket a Szövetségi Köztársaság területén kívül követtek el. Ez az okmány nem értékeli azokat az eseteket, amelyek nem tartoznak a rendőrség hatáskörébe (pénzügyi és adóbűncselekmények), valamint közvetlenül az államügyészségnek bejelentett és végig az ügyészség által nyomozott ügyeket sem.

A statisztika által vizsgált főbb területek:

- a felfedezett bűncselekmények fajtái, számuk,
- tetthely és elkövetési időszak,
- az áldozatok és az okozott károk,
- felderítési eredmények,
- a gyanúsítottak életkora, neme, nemzetisége, egyéb ismertetőjegyei.

Természetesen az adatok nem képesek a bűnözés valódi helyzetét teljes egészében visszatükrözni a mindig meglévő látencia miatt; csak annak „világos” oldalát, a rendőrség tudomására jutott cselekményeket tartalmazzák. Mindig lesz egy „sötét sáv”, amelyben azok a történések találhatóak, amelyek nem váltak ismertté.

A határ a két terület között mindkét irányba elmozdulhat anélkül, hogy a bűnözés valódi mértéke változna. Érthető módon a statisztika készítői igyekeztek egy lehetőség szerinti, megközelítőleg hű képet nyújtani a bűnözés folyamatáról.

A nyilvántartási számokat, adatokat az alábbi tényezők befolyásolják:

- a lakosság bejelentési, feljelentési hajlandósága,
- a rendőrségi munka intenzitása,
- statisztikai megjeleníthetőség,
- a büntetőjog változása,
- a bűnözés valódi módosulásai, átalakulása hosszabb távon.

A német statisztika összeállításának sajátosságai:

- Az események nyilvántartásban történő rögzítése nem kriminológiai megfontolások, hanem törvényi tényállások alapján történik.
- Az államügyészség számára további eljárásra véglegesen átadott ügyeket rögzítik.
- A nyomozások elhúzódása miatt azok átnyúlhatnak a következő évbe, a 2016-ban statisztikailag megjelenő cselekmények körülbelül 24%-át a megelőző évben vagy még korábban követték el.
- A rendőrségi statisztikát nem lehet összevetni az Igazságügyi Minisztérium adataival. A statisztikába a rendőrség lezárt nyomozásai kerülnek be, függetlenül az esetek későbbi ügyészségi, illetve bírósági sorsától.
- A statisztika megkülönböztet a gyanúsítottak terén német (német állampolgár) és nem német (nem német állampolgár) kategóriákat, de nem vizsgálja a német elkövetők esetleges migrációs hátterét.
- A bűnözés változásának értékelése mindig az utolsó 15 évre vonatkozik. A 2016-os esetben az induló év 2002. Az ezredforduló előtti, ilyen jellegű (elsősorban az idegenrendészeti bűncselekményeket érintő) német adatokat Ritecz György elemezte részletesebben.⁴
- A 2016-os évben ismételten jelentős számú idegenrendészeti vétséget, bűncselekményt követték el, amelyek százezres számokban módosítják a kimutatást. Ezért a jobb feldolgozás és érthetőség érdekében a bűncselekményi számadatoknál feltüntetik, hogy az adott kimutatás az idegenrendészeti bűncselekmények nélkül értendő, vagy azokat is tartalmazza.
- Bizonyos sajátosságok találhatók a különböző „csalási” cselekmények feldolgozásában. A növekvő automatizálás a fizetési forgalom és az árukereskedelem területén szükségessé tette az esetek rögzítésénél alkalmazott

⁴ RITECZ György (2013): Az illegális migráció és az EU-csatlakozás hatása a magyar határőrizetre. *Határőrségi Tanulmányok*, 1. különszám.

katalógusrendszer alapvető átdolgozását. 2016-tól a csalási bűncselekményeket differenciáltabb módon tudták rögzíteni, és ezért azok az előző évek csalási és számítógépes bűncselekményeivel csak korlátozottan hasonlíthatók össze.

A STATISZTIKA FELÉPÍTÉSE

Az anyag szerkezete hasonló az előző évek kiadványaihoz. 12 fejezet, amelyből az utolsó táblázatos kimutatásokból áll, összesen 157 oldal. A kimutatások, gazdagon összeállított adatrendszerek végigkísérik a teljes kiadványt. A hivatkozások a 2017 áprilisában rendelkezésre állt információkat tükrözik. A tágabb szerkezet a következő:

1. Bevezetés, általános utalások
2. Rövid információk a statisztikával kapcsolatban
3. A bűnözés változásából kiválasztott egyes vonások
4. A megelőző munka súlyponti kérdései
5. A nyilvántartott bűncselekmények felosztása, változásai, területi megoszlása
6. Az áldozatok
7. Felderítés
8. Gyanúsítottak
9. Fókuszponti, súlyponti kérdések (e fejezet alpontjai jelzik, mit tartanak a szerkesztők fontos kérdésnek)
 - 9.1. Bűnözés és bevándorlás
 - 9.2. Erőszakos bűnözés
 - 9.3. Lakásbetörések
10. Egyes bűncselekmények, bűncselekménycsoportok változásai és felderítésük
11. Összefoglalás
12. Mellékletek

Teljesen természetesnek gondolom, és a statisztika adataiból is kitűnik, hogy a tömeges migráció, a milliós nagyságrendű menekülthullám hosszabb távon is problémát jelent. Ezért foglalkozik az anyag 9.1. pontja külön e kérdéssel. Kui

László publikációiban szintén elemezte az e jelenség elleni fellépés lehetőségeit és magyarországi viszonylatban az ideiglenes határzár várható szerepét.⁵

A BŰNÖZÉS VÁLTOZÁSÁNAK EGYES TERÜLETEI

Az idegenrendészeti bűncselekményekkel együtt 2016-ban Németországban 6 372 526 bűncselekmény elkövetését regisztrálták. Az előző évhez képest ez 0,7%-os emelkedést jelent. A hatmilliós határt, akárcsak az előző évben, ismételten átlépték a magas számú idegenrendészeti vétségeknek köszönhetően. Az összes bűncselekményszámhoz 2 360 036 felfedett gyanúsított tartozik. A 2015-ös év bűnügyi statisztikáját az érdeklődő megismerheti korábbi publikációból.⁶ A következő megjelölt tanulmány Berlin (mint városállam) 2014-es bűnügyi helyzetét dolgozza fel, amelyből az olvasó következtetni tud a német nagyvárosi gondokra.⁷

Bűncselekmények az idegenrendészeti adatok nélkül

A rendőrség 5 884 815 bűncselekményt regisztrált, ez 0,7%-os visszaesés (2015-ben: 5 927 908). A „gyakorisági szám”, a százezer lakosra jutó bűncselekmények száma 7301-ről 7161-re csökkent (-1,9%). A felderítési arány 3 175 324 megoldott esettel 54,0% (2015-ben: 53,4%).

Az elemzett évben 2 022 414 gyanúsítottat nyomoztak ki (2015-ben: 2 011 898). A német elkövetők arányában 3,4%-is visszaesés volt, 1 406 184 főre. A nem németek aránya az előző évi 27,6%-ról 30,5%-ra emelkedett.

Az *emberölés* kategóriában *gyilkosság*, *gyilkosság megrendelésre* és *nem szándékos emberölés* megkülönböztetéseket alkalmaznak, valamint a kísérleteket is ily módon tartják nyilván. Az emberölés az előző évhez képest 14,3%-kal növekedett: 2116 esetről 2418 esetre. Ebből 72,7% volt kísérlet (2015: 73,3%). Gyilkosságként 761 esetet tartanak nyilván, ebből 58,2% lett kísérlet.

⁵ KUI László (2017): A határőrizeti célú ideiglenes biztonsági határzár továbbfejlődése, avagy a második kerítés mindent megold? *Hadmérnök*, 12. évf. 4. sz. 74.; KUI László (2017): A tömeges méretű illegális migráció kezelésének helyzete Magyarországon. *Magyar Rendészet*, 16. évf. 6. sz. 45–46.

⁶ FÓRIZS Sándor (2017): A német Szövetségi Belügyminisztérium 2015. évi bűnügyi statisztikája. In BODA József – FELKAI László – PATYI András szerk.: *Ünnepi kötet a 70 éves Janza Frigyes tiszteletére*. Budapest–Pécs, Dialóg Campus Kiadó. 177–188.

⁷ FÓRIZS Sándor (2014): Berlin 2014-es bűnügyi statisztikája. *Belügyi Szemle*, 64. évf. 6. sz. 127–139.

Akárcsak a megelőző évben, a bűncselekmények terén a *lopások* domináltak 37,3%-kal, illetve 40,3%-kal (az idegenrendészeti bűncselekményeket nem számolva). Az összes lopáson belül a statisztika külön számolja az *egyszerű lopásokat* (54,4%) és a *minősített lopásokat* (45,6%). A lopásokról a rendőrség többnyire feljelentések alapján értesül. Az esetszámok nagyban függenek az érintettek feljelentési hajlandóságától és a kárértéktől. Az *egyszerű lopások* 4,3%-kal csökkentek, 1 290 481 esetre:

- éttermekből, panziókból, hotelekből, kantinokból -11,3%, 35 002 eset;
- nem készpénzes fizetőeszközzel -8,3%, 126 442 eset;
- kioszkokból, áruházakból, elárúsító helyekről, önkiszolgáló boltokból, kirakatokból, vitrinekből, árusító ládákból -5,0%, 390 028 eset;
- járművekből -3,8%, 136 006 eset;
- egyszerű bolti lopás (csekély érték, 250 euró alatt, az éves kár összesen 4 milliárd euró) -3,7%, 335 972 eset;
- gépjárművek ellopásánál vagy jogtalan igénybevételénél enyhe emelkedés jelentkezett (+0,3%) 136 006 eset;
- és emelkedés volt az egyszerű lopások esetében postáról, bankból, takarékpénztárból, ügynökségekről: (+3,8%) 29 979 eset.

A *lopások minősített eseteit* a büntető törvénykönyv 243–244a paragrafusai tárgyalják.⁸ A 243. szakasz hét szempontot különít el a meghatározáshoz, többek között olyanokat, mint az erőszakos behatolás, álkulcs alkalmazása, elbújás a tethelyen és a zárás utáni elkövetés, csoportos tevékenység, fegyver ellopása, a tethelyen külön biztonságba helyezett (páncélkazetta, páncélszekrény) értékek elvitele. Hosszabb időszakra visszatekintve, 2002 óta ezen a területen az elkövetések száma 471 299 esettel 1 083 239 esetre csökkent (-30,3%). Az előző évhez képest szintén csökkenést tapasztaltak (-4,5%). A minősített lopási esetek alakulása:

- csökkent a mopedek és a kerékpárok lopása, (-10,7%), 18 685 eset;
- éttermekből, panziókból, hotelekből, kantinokból (-10,1%), 23 344 eset;
- járművekből, gépjárművekről (például rendszám-tábla) (7,2%), 177 912 eset;
- kioszkokból, áruházakból, elárúsító helyekről, önkiszolgáló boltokból, kirakatokból, vitrinekből, árusító ládákból (-4,8%), 56 544 eset;
- emelkedés jelentkezett a minősített bolti lopások esetében: (+2,5%), 22 476 eset, illetve a minősített kerékpárlopások esetében: (+0,3%), 281 756 eset.

⁸ Strafgesetzbuch (StGB, Németország büntető törvénykönyve). Forrás: www.gesetze-im-internet.de/stgb/StGB.pdf (letöltés dátuma: 2018. 05. 09.).

A 2015-ös évben a *csalások* területén igen csekély emelkedést rögzítettek, ez 2016-ban 7,1%-os csökkenéssel folytatódott, 899 043 esettel (2015: 966 326 eset). Jelentősen visszaestek az átutalási csalások (-24,3%, 18 909 eset); a teljesítések elmaradása (-11,8%, 246 171 eset) és az üzemanyag-tankoláshoz kapcsolódó csalások (-10,2%, 71 516 eset).

Emelkedő tendenciát mutatnak a szolgáltatási csalások (+10,5%, 25 401 eset); a szociális támogatások csalással történő igénybevétele (+6,8%, 18 944 eset); a hitelközvetítési csalások pedig (figyelemre méltó módon) 62,5%-kal nőttek a mindössze 684 esetszám mellett.

Az áru- és áruközvetítési csalások 3,9%-kal csökkentek, 294 169 esetre.

A *személyes szabadság elleni bűncselekmények* 3,9%-kal emelkedtek, 199 250 esetre (2015: 191 704 eset). Köztük a fenyegetés 5,1%: 105 184 eset (2015: 100 099 eset); kényszerítés: +5,2%, 68 276 eset; emberkereskedelem szexuális kizsákmányolás céljából: -3,6%, 487 eset.

A vizsgált évben összesen 302 594 *kábítószeres bűncselekményt* regisztráltak, ez 7,1%-os emelkedést jelent. Természetesen a változások a különböző drogfajták vonatkozásában eltérők.

Az *utcai bűnözés* (bűncselekménycsoport), a közterületi bűnözés 1 316 866 esettel az összes bűncselekmény 22,4%-át adja (az idegenrendészeti esetek nélkül). A bekövetkezett csökkenés 0,9% (-12 204 eset); a zseblobás (-2,0%, 164 771 eset) és a kerékpárok egyszerű lopása, illetve jogtalan igénybevétele (-6,7%, 45 822 eset).

Emelkedés van a *rongálás utcákon, utakon és tereken* (+5,2%, 156 790 eset), valamint a *gépjárművek rongálása* (+1,6%, 216.804 eset) típusú cselekményeknél.

Az *erőszakos bűnözés*, amely 2009–2014 között csökkent, 2015-ben már 0,2%-kal, az elemzett évben viszont már 6,7%-kal nőtt, 193 542 esetre (2015: 181 386 eset). Az emelkedés a *veszélyes és súlyos testi sértés* számlájára írható. Viszont csökkentek a *rablások* kategóriaszámai mindösszesen 3,7%-kal, 43 009 esetre. A nem az erőszakos bűncselekmények közé sorolt *szándékos könnyű testi sértés* 8,1%-kal nőtt, 406 038 esetre változott.

A GYANÚSÍTOTTAK KÖRE

A gyanúsítottak nyilvántartását 2009-ben úgy módosították, hogy az érintett személyt több bűncselekmény elkövetése esetén is csak egyszer regisztrálták. Ebből kifolyólag a következő évek adatait már nem lehet a megelőzőkkel pontosan egybevetni. A kimutatások továbbra is az idegenrendészeti számok nélkül értendők.

2016-ban 0,5%-kal több elkövető, 2 022 414 fő, (2015: 2 011 898 fő) szerepel a nyilvántartásban. A német gyanúsítottak esetében enyhe visszaesés következett be, 3,4%-kal, 1 406 184 főre (2015: 1 456 078 fő). A nem németek száma az előző évhez képest 10,9%-kal lett magasabb, 616 230 fő (2015: 555 820 fő). A gyanúsítottak 30,5%-a volt nem német (2015: 27,6%). Nagyon figyelemre méltó, hogy a nem német elkövetők/gyanúsítottak 97%-a engedéllyel tartózkodott az országban (2015: 97,3%). A 2016-ban meggyanúsított 2 022 414 személy közül 949 002 már korábban is követett el bűncselekményt, ez 46,9%. 241 933 esetben állapítottak meg alkoholos befolyásoltságot. Az erőszakos elkövetéseknél az alkoholos befolyásoltság alatt állók aránya 46,9%.

A *nők* szerepét vizsgálva megállapítható, hogy az összes gyanúsított 24,5%-át képezték, de az egyes területeken más-más ez az arány: a gondoskodási/nevelési kötelezettség elmulasztása: 68,5%; csekkkel és kreditkártyával történő visszaélés: 40,75%; egyszerű bolti lopás: 35,5%; áru- és áruhitel csalások: 35,55%; testi sértések terén: 18,7%.

A *férfiak* a gyanúsítottak 75,55%-át képezték. A rablásos bűncselekmények 90,4%-a, a minősített lopások 87,2%-a, a testi sértések 81,3%-a írható a számlájukra.

A *kiskorúak*, a 14 év alattiak a gyanúsítottak 2,8%-át tették ki. Az általuk elkövetett bűncselekmények 2,6%-kal csökkentek, 56 240 esetre. A meggyanúsított német kiskorúak száma 43 903 fő volt, a nem németeké 12 337. A korosztály által elkövetett bűncselekmények 43,9%-a lopás, többnyire bolti lopás (33,4%); testi sértés (25,8%); rongálás (16,4%); utcai bűncselekmény (16,5%) és erőszakos bűncselekmény (11,2%).

A *fiatalkorúak* (a 14–18 év közöttiek) esetében az elkövetett bűncselekmények 1,3%-kal nőttek, 173 406 esetre. Így arányuk az összes gyanúsított körében: 8,6%. Az általuk elkövetett cselekmények többnyire: testi sértés (24,1%); bolti lopás (20,7%); utcai bűncselekmény (17,8%); rongálás (12,2%). Az erőszakos cselekmények területén 12%-kal növekedett az elkövetések száma, 22 646 személyre; a veszélyes és súlyos testi sértés vonatkozásában 16,5%-os növekedés volt tapasztalható (18 156 elkövetővel). A korcsoportban a női elkövetés is növekedett (2,7%-ra, azaz 3295 gyanúsítottal). (A fiatalkorúak által elkövetett erőszakos cselekmények növekedésének megállítása, csökkentése továbbra is összetársadalmi érdek, és széles körű összefogást igényel, különös tekintettel a megelőzésre!) A kábítószeres esetek körében 4,25%-os emelkedés jelentkezett ennél a korcsoportnál (30 661 fő). Az összes fiatalkorú elkövető közül 130 149 fő, 75,1% volt német.

A statisztika 2-T03 táblázata figyelemre méltó adatokat tartalmaz a meggyanúsított személyek és a külföldiek vonatkozásában. A publikáció 3. számú táblázata részadatokat mutat be, amelyben különválasztva látható a német/nem német és a „bevándorló” (a kimutatás nyelvhasználata szerint *Zuwanderer*) kate-

gória. A jobb megértés érdekében szólni kell arról, hogy a nem német lehet uniós állampolgár vagy más országhoz tartozó, például olasz, lengyel, szerb, ukrán stb. A *bevándorló* rovatba tartoznak a menedékkérők, a háborús menekülteknek elismertek, a különböző szintű tartózkodási engedéllyel rendelkezők (például a *Duldung* [‘tűrés’] kategóriájú személy nem számíthat végleges engedélyre, de jelenleg nem lehet kitoloncolni), valamint az országban engedély nélkül tartózkodók. 2016-ban a nem németek az összes gyanúsított 30,5%-át képezték, a *bevándorló* megnevezésű, különböző alkategóriába sorolt menekültek pedig a gyanúsítottak 8,6%-át. Így tehát megállapítható, hogy mindkét terület emelkedő számokkal szerepel.

BETÖRÉSES LOPÁS LAKÁSOKBÓL

A 9.3. alfejezet foglalkozik ezzel a területtel. Első feltételezésem szerint a téma veszélyessége miatt szerkesztették külön ezt a kérdést, de látva a belső tartalmat, az a meggyőződésem, győzelmi jelentés jellegéből kifolyólag került erre sor.

2016-ban 151 265 lakásbetörést regisztráltak az országban (2015: 167 136 eset), ezek közül 63 176 történt nappal (2015: 70 333 eset). A számok 9,5%-os csökkenést mutatnak, a nappali elkövetés is 10,2%-kal lett kevesebb. Összesen 25 514 elkövetést sikerült felderíteni, ami 16,9%-os felderítési arányt jelent. A nappali cselekmények felderítési aránya 44,0%-os volt, 11 217 esettel.

Az elmúlt 15 évet vizsgálva megállapítható, hogy a befejezett lakásbetörések száma folyamatosan csökken, a sikertelen kísérletek aránya az összes eseten belül növekszik. A tendenciát az elemzők a magánszférában terjedő biztonsági intézkedésekkel, illetve a rendőrség megelőző, felvilágosító munkájával kapcsolják össze. Az évben a betörések 44,3%-a a kísérleti stádiumban megszakadt.

Állami támogatással a KfW-bankcsoport (Kreditanstalt für Wiederaufbau) 2014 óta három egymást követő, kedvező hitelrendszerű programot indított régi építésű lakások és házak betörés elleni védelmére. Pénzügyi támogatást nyújtanak betörésbiztos ajtók, redőnyök, ablakrácsok, kiegészítő zárok/zárrendszerek, önállóan záródó rendszerek, éjszakai védőfelszerelések utólagos beépítéséhez.⁹

⁹ Állami előrelépés a betörés védelemben. Forrás: www.k-einbruch.de/foerderung (letöltés dátuma: 2018. 05. 09.).

A RENDŐRÖK MINT ÁLDOZATOK

A rendőrök mint áldozatok címet viseli a 6.3. alfejezet (bár más hivatásos státuszú szervezetekkel kapcsolatban is tartalmaz adatokat). 2011-ben kibővítették az áldozattá vált rendőrök nyilvántartási rendszerét. Már nem csupán az ellenszegüléssel bűncselekményeknél jelennek meg a számok, hanem az erőszakos bűncselekményeknél is (a *testi sértés*, *gyilkosság*, *halálos testi sértés* címszavak alatt). A nyilvántartás más szervezetek, például a tűzoltóság adatait is tartalmazza. (A statisztika 6-T04 táblázata alapján bemutatok néhány adatot az 1. táblázatban.)

Az ellenszegülés hivatalos személlyel szemben a német jog szerint bűncselekmény (a büntető törvénykönyv 113. paragrafusa, illetve a légi biztonsági törvény 20. paragrafusának 2. bekezdése alapján).¹⁰ A tényállást és a büntetési tételt 2011 novemberében szigorították meg. A büntetés alsó tétele pénzbüntetés, felső határát két évről háromra emelték.

Már e statisztika megjelenését követően, 2017. május 30-ával bevezették a büntető törvénykönyvbe 114. paragrafusként a *fizikai támadás hivatalos személy ellen* elnevezésű tényállást. Eszerint egy általános szolgálatot ellátó (mint például a közterületi járőrszolgálat) rendőr elleni fizikai támadás három hónaptól öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető.

Különösen súlyos, minősített esetben a rendőrrel szembeni ellenállás/fizikai támadás hat hónaptól öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető, ha a cselekményt elkövető személy fegyvert vagy veszélyes eszközt tart magánál; támadásával a megtámadottat halálos veszélynek vagy súlyos egészségkárosodásnak teszi ki, vagy a támadást más személlyel közösen követi el. A támadásnak/ellenállásnak szolgálati kötelezettséget teljesítő személy ellen kell irányulnia. A büntető törvénykönyv 113. paragrafusa értelmében ez a személy lehet a Bundeswehr katonája; nemzetközi szerződés alapján a védelmi, mentési tevékenységbe bevont NATO-kötelék tagja; vadászati felügyelő; bírósági végrehajtó; a katasztrófavédelem, a tűzoltóság, a mentőszolgálat munkatársa, valamint természetesen rendőr.

Az előző év adataival összehasonlítva 2016-ban 6345 rendőrrel több lett befejezett bűncselekmény áldozata, ez 11,2%-os növekedés.

A legsúlyosabb erőszakos cselekmények – mint a gyilkosság, a halálos testi sértés, a rablás – továbbra is csekély arányt képeznek. Egyéb bűncselekmények esetében a változás az alábbi:

- egyszerű testi sértés: +13,2% (2015: 14 756 eset);
- ellenszegülés rendőrökkel szemben +11,3% (2015: 40 501 eset);

¹⁰ Widerstand gegen Vollstreckungsbeamte (ellenállás hivatalos személlyel szemben). Forrás: de.wikipedia.org/wiki/Widerstand_gegen_Vollstreckungsbeamte (letöltés dátuma: 2018. 05. 09.).

- fenyegetés +9,9% (2015: 3619 eset);
- veszélyes és súlyos testi sértés +8,8% (2015: 4071 eset).

ZÁRÓ GONDOLATOK

A 2016. évi német bűnügyi statisztika az országra jellemző, szokásos precizitással készült el. Megítélésem szerint kiegyensúlyozott, biztonságos viszonyokat tükröz. Természetesen lehet törekedni bizonyos területek javítására, de jelentősebb aggodalomra nincs ok. Több részterületen is csökkenő bűnözési tendenciát láthatunk. Pozitív mozzanat a német elkövetők számának csekély arányú csökkenése. Érdekesnek látom a külföldiek helyzetét, amely megérne egy külön elemzést, hiszen az elkövetések 30,5%-a írható a számlájukra, és egy év alatt 10,9%-kal nőtt a számuk. Előremutatónak ítélem a büntető törvénykönyv többszöri módosítását, amelyekben a szolgálatot teljesítő hivatásos állomány fokozott védelmére törekedtek. A modern technika elterjedését és az ezzel kapcsolatos veszélyek növekedését tükrözi az interneten elkövetett bűncselekmények, a bankkártyákkal végrehajtott csalások, a banki átutalások nyújtotta negatív lehetőségek kihasználása.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- A német Szövetségi Belügyminisztérium 2016. évi bűnügyi statisztikája. Forrás: www.bmi.bund.de/SharedDocs/Downloads/DE/Broschueren/2017/pks-2016.html (letöltés dátuma: 2017. 12. 20.).
- FÓRIZS Sándor (2014): Berlin 2014-es bűnügyi statisztikája. *Belügyi Szemle*, 64. évf. 6. sz. 127–139.
- FÓRIZS Sándor (2015): Gondolatok Németország rendőrségi rendszeréről. *Belügyi Szemle*, 63. évf. 10. sz. 47–64.
- FÓRIZS Sándor (2017): A német Szövetségi Belügyminisztérium 2015. évi bűnügyi statisztikája. In BODA József – FELKAI László – PATYI András szerk.: *Ünnepi kötet a 70 éves Janza Frigyes tiszteletére*. Budapest–Pécs, Dialóg Campus Kiadó. 177–188.
- KUI László (2017): A határőrizeti célú ideiglenes biztonsági határzár továbbfejlődése, avagy a második kerítés mindent megold? *Hadmérnök*, 12. évf. 4. sz. Budapest, Nemzeti Közszolgálati Egyetem. 67–75. Forrás: http://hadmernok.hu/174_07_kui.pdf (letöltés dátuma: 2018. 05. 09.).
- KUI László (2017): A tömeges méretű illegális migráció kezelésének helyzete Magyarországon. *Magyar Rendészet*, 16. évf. 6. sz. 43–55.
- RITECZ György (2013): Az illegális migráció és az EU-csatlakozás hatása a magyar határőrizetre. *Határőrségi Tanulmányok*, 1. különszám.

Strafgesetzbuch (StGB, Németország büntető törvénykönyve). Forrás: www.gesetze-im-internet.de/stgb/StGB.pdf (letöltés dátuma: 2018. 05. 09.).

Widerstand gegen Vollstreckungsbeamte (ellenállás hivatalos személlyel szemben). Forrás: de.wikipedia.org/wiki/Widerstand_gegen_Vollstreckungsbeamte (letöltés dátuma: 2018. 05. 09.).

MELLÉKLETEK

1. táblázat

Rendőrök mint bűncselekmények áldozatai az összes elkövetésen belül

		Áldozat összesen (civillel együtt) Összesen	Hivatalos személy, mentőszolgálat, tűzoltóság				
			Férfi	Nő	Közülük		
					Minden hivatás	Rendőrr	
Bűncselekmény	Befejezett	944 902	67 114	54 635	12 479	65 283	63 167
	Kísérlet	72 700	9 364	7 848	1 516	8 920	8 628
	Összesen	1 017 602	76 478	62 483	13 995	74 203	71 795
Gyilkosság	Befejezett	373	7	7	0	7	6
	Kísérlet	620	25	21	4	21	19
	Összesen	993	32	28	4	28	25
Halálos testi sértés	Befejezett	489	0	0	0	0	0
	Kísérlet	1 550	80	68	12	79	79
	Összesen	2 039	80	68	12	79	79
Rablás	Befejezett	38 350	74	62	12	71	65
	Kísérlet	9 816	27	21	6	25	20
	Összesen	48 166	101	83	18	96	85
Veszélyes és súlyos testi sértés	Befejezett	146 835	2 391	1 963	428	2 258	2 144
	Kísérlet	24 985	2 483	2 072	411	2 344	2 287
	Összesen	171 819	4 874	4 035	839	4 602	4 431
Könnyű testi sértés	Befejezett	421 539	11 946	9 600	2 346	11 067	10 690
	Kísérlet	25 251	6 411	5 410	1 001	6 134	6 015
	Összesen	446 790	18 357	15 010	3 347	17 201	16 705
Fenyegetés		124 122	4 784	3 805	979	4 438	3 977
Ellenszegülés rendőrrel szemben		45 906	45 290	37 068	8 222	45 139	45 075

Megjegyzés: a statisztika 6-T 04 táblázatának számadatai.

Forrás: a német Szövetségi Belügyminisztérium 2016. évi bűnügyi statisztikája. 37. www.bmi.bund.de/SharedDocs/Downloads/DE/Broschueren/2017/pks-2016.html (letöltés dátuma: 2017. 12. 20.).

NÉMETORSZÁG 2016. ÉVI RENDŐRSÉGI BŰNÜGYI STATISZTIKÁJA

2. táblázat

Egyes bűncselekmények változásai

Bűncselekményfajta	2016	2015	Változás az előző évhez képest		Felderítési kvóta (%)	
			abszolút	%	2016	2015
Bűncselekmény összesen	6 372 526	6 330 649	41 877	0,7	56,2	56,3
Felderített esetek	3 584 167	3 564 811	19 356	0,5		
Bűncselekmények idegenrendészeti vétség nélkül	5 884 815	5 927 908	-43 093	-0,7	54,0	53,0
Felderített esetek	3 175 324	3 163 331	11 933	0,4		
Erőszakos bűncselekmény összesen	193 542	181 386	12 156	6,7	75,8	74,9
Gyilkosság	2 418	2 116	302	14,3	94,6	94,8
Nemi erőszak, szexuális kényszerítés	7 919	7 022	897	12,8	78,6	80,9
Rablás	43 009	44 666	-1 657	-3,7	52,0	51,7
Veszélyes és súlyos testi sértés	140 033	127 395	12 638	9,9	82,6	82,3
Könnyű testi sértés	406 038	375 541	30 497	8,1	91,1	91,1
Utcai bűncselekmények	1 316 866	1 329 070	-12 204	-0,9	16,3	15,9
Lopás összesen	2 373 774	2 483 694	-109 920	-4,4	27,2	27,0
Ebből gépkocsi	36 388	36 507	-119	-0,3	25,1	27,0
Lakásbetörés	151 265	167 136	-15 871	-3,5	16,9	15,2
Zseblogás	164 771	168 142	-3 371	-2,0	6,4	6,4
Csalás összesen	899 043	966 326	-67 283	-7,0	75,0	76,4
Ebből áru- és áruhitelcsalás	294 169	306 246	-12 077	-3,9	70,4	72,3
Szolgáltatások jogosulatlan igénybevétele	246 171	279 144	-32 973	-11,8	99,1	99,3
Számítógépes csalás	74 351	68 783			34,2	36,0
Rongálás	596 367	577 017	19 350	3,4	24,8	24,8
Ebből graffiti	105 094	96 623	8 471	8,8	17,2	17,1
Szembeszegülés az államhatalommal	24 362	21 945	2 417	11,0	97,4	97,5

Megjegyzés: a statisztika 2-T01 táblázatának részadatai.

Forrás: a német Szövetségi Belügyminisztérium 2016. évi bűnügyi statisztikája. 8. www.bmi.bund.de/SharedDocs/Downloads/DE/Broschueren/2017/pks-2016.html (letöltés dátuma: 2017. 12. 20.).

SZAKMAISÁG, SZERÉNYSÉG, SZORGALOM

3. táblázat

Gyanúsítottak idegenrendészeti cselekmények nélkül

Gyanúsított	Számuk		Változás az előző évhez képest		Részesejük az összes gyanúsítottból (%)	
	2016	2015	abszolút	%	2016	2015
Gyanúsított összesen	2 022 414	2 011 898	10 516	0,5	100,0	100,0
Férfi	1 526 565	1 504 137	22 428	1,5	75,5	74,8
Nő	435 849	507 761	-11 912	-2,3	24,5	25,2
Gyanúsított alkoholos befolyásoltság alatt	241 993	236 386	5 607	2,4	12,0	11,7
Német	1 406 184	1 456 078	-49 894	-3,4	69,5	72,4
Nem német	616 230	555 820	60 410	10,9	30,5	27,6
Bevándorló összesen	174 438	114 238	60 200	52,7	8,6	5,7
Összes gyanúsított életkor szerint						
0–14 év	56 240	57 712	-1 472	-2,6	2,8	2,9
14–18 év	173 406	171 216	2 190	1,3	8,6	8,5
18–21 év	184 092	180 254	3 838	2,1	9,1	9,0
21 évnél idősebb	1 608 676	1 602 716	5 960	0,4	79,5	79,7

Megjegyzés: a statisztika 2-T03 táblázat részadatai.

Forrás: a német Szövetségi Belügyminisztérium 2016. évi bűnügyi statisztikája. 10. www.bmi.bund.de/SharedDocs/Downloads/DE/Broschueren/2017/pks-2016.html (letöltés dátuma: 2017. 12. 20.).